

A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR PÁLYÁZATA

NKA Közgyűteményi Kollégiuma

Szakmai beszámoló a Nemzeti Kulturális Alap **204122/00547** altéma kódszámú,

Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtárban őrzött sajtódokumentumok digitalizálása

című pályázatról.

A megvalósítás ideje egy hosszabbítást követően: 2017. január 2. – 2017. április 31.

Az elnyert támogatás összege **2.125.984 Ft**

A megvalósítás helye: a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár (Szekszárd), a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára (Szekszárd), valamint az Arcanum Adatbázis Kft. (Budapest)

Részvevők köre: a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár helyismereti részlegének könyvtárosai, a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltárának munkatársai, valamint az Arcanum Adatbázis Kft. digitalizáló szakemberei, munkatársai

A célként kitűzött feladatok 100%-ban megvalósultak a szerződésben kikötött feltételek betartása mellett a feladat megvalósítására szánt határidő előtt.

A teljes szövegre kereshető állomány online és szabadon (ingyenesen) hozzáférhető a HUNGARICANA Közgyűteményi Portálon, a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár neve alatt, valamint a könyvtár honlapja is elnavigál az adatbázishoz.

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár digitalizálási tervét az intézmény Minőségirányítási Tanácsa dolgozta ki a 2015-től 2020-ig tartó időszakra. A tömeges digitalizálás célja 7/24 típusú, tértől és időtől függetlenül igénybe vehető szolgáltatások nyújtása az IKT eszközök felhasználásával, az információk széleskörű és jogszerű elérésének biztosításával. A pályázat által érintett digitalizálandó állományrész kiválasztása az országos és az intézményi stratégia mentén történt.

A jelen pályázati támogatásból elvégzett feladat egy nagyszabású, több éves folyamat ötödik fázisát jelenti. Az első jelentős szakasz 2015-ben valósult meg, szintén az NKA Közgyűteményi Kollégiuma által nyújtott pályázati forrásból. Másik három szakaszt a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár valósította meg önerőből, egyet még az NKA-s pályázatok előtti időben. A munka folyamatos: pályázati és egyéb forráslehetőségek biztosította tempóval halad célja felé.

A pályázat segítségével legutoljára elkészült állományrész időben pontosan illeszkedik a korábban digitalizált gyűjteményrészekhez: a kezdetektől tart az 1950-es évekig, míg a korábbi munkafolyamatok a 20. század derekától napjainkig megjelent sajtót hozzák karnyújtásnyi közelségbe.

A digitalizált állományrész komoly történeti és forrásértékkel bír, gyakran kutatott. A dokumentumok kora, veszélyeztetettsége sürgette a feladat elvégzését. A pályázati lehetőség a közeli jövő számára megmentette ezeket a dokumentumokat.

A pályázat intézményi összefogás keretében valósult meg. A benyújtandó anyag egy jelentős része a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltárának tulajdona. A két intézmény munkakapcsolatának, szakmai együttműködésének köszönhetően vált sikeressé a pályázat. Tolna megye II. világháborút megelőző sajtója mind a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár helyismereti részlegének, mind pedig a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára könyvtárának gyűjtőkörébe vág.

A HUNGARICANA adatbázist felügyelő és működtető Arcanum Adatbázis Kft. intézményi szintű használati statisztikát is szolgáltat a pályázati forrásból megszülető digitális dokumentumok keresési adataiból.

A digitalizálási és online tartalom-kihelyezési feladatot magas szinten ellátó szervezet, az Arcanum Adatbázis Kft. a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár, valamint a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára korábbi, eredményes partnere. Mindkét Tolna megyei közgyűjteményi intézmény bizalmat érez munkája iránt.

A digitalizált gyűjteményrészre a feladatot elvégző szervezet gondosan ügyelt, fizikailag az állomány sértetlen. A gyűjteményrészt a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára visszakapta, állapotát megfelelőnek találta, kifogással nem élt. A digitálisan létrejövő oldalképeket (jpg) és a kész pdf fájlokat mind a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár, mint pedig a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára archiválási céllal mobil adathordozón megkapta.

A digitalizált gyűjteményrész tételes felsorolása:

A digitalizálni kívánt dokumentumok – állományvédelmi okokból – nem tették lehetővé, hogy a munka során kiemeljék őket a kötetstáblából, majd lapokra szedjék, ezért bekötött állapotában kellett elvégezni rajtuk a digitalizálást V-bölcös (könyvbölcös) feldolgozási módot választva, ami időben hosszabb, valamint költségesebb eljárás.

Dombóvári Hírlap	1917; 1921-1922
Dunántúli Napló	1951 januárjától – január közepétől Tolnai Napló
Közérdek	1905-1910
Szekszárd és Vidéke	1881; 1888-1891
Tolnai Napló	1951-1952
Tolnamegyei Közlöny	1875-1879; 1883; 1890; 1893-1897; 1898-1899 szórványszámok; 1902-1918
Tolnamegyei Ujság	1919-1943
Tolnavármegye	1890-1910
Tolnavármegye és a Közérdek	1910-1911; 1913-1918

A fenti dokumentumokat eddig korábban még nem publikálták adatbázisban, online formátumban újszerűek.

Az eljárás műszaki paramétereit az Arcanum Adatbázis Kft.-vel közösen állapította meg a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár:

- a nagy oldalszám miatt 300 DPI felbontás
- 24 bit színmélység
- true color mód
- JPG formátum 80%-os tömörítéssel
- a digitalizált képeket automatizált szövegfelismerés alakítja elektronikus szöveggé (OCR)
- a képről és az elektronikus szövegből kétrétegű PDF állomány készül havi bontásban
- a PDF állományokat lapszámonként elektronikus könyvjelző tagolja

A digitalizálás végeredménye kétrétegű, OCR-ezett és „tag”-gelt pdf, amely tartalmazza a dokumentum eredeti képét, és vele együtt a teljes szövegben (full text) kereshető elektronikus szöveget is. Az elkészült képeket az Abby Fine Reader 12 program segítségével alakították át elektronikus szöveggé.

Az elkészült állomány összefűzése havonkénti bontásban történt, 1 pdf fájl 1periodika 1 hónapnyi anyagát tartalmazza, lapszámonkénti könyvjelzőkkel.

A könyvtári tájékoztatás hatékonyságát nagymértékben növeli a visszakereső felület használhatósága és a visszakeresés pontossága.

A HUNGARICANA adatbázist készítő és működtető Arcanum Adatbázis Kft. szakmai múltja, referenciái a biztosítéka annak, hogy az online közkinccsé váló állomány legalább 5 évig ingyenesen szolgálja majd a közgyűjtemények valós és potenciális használóit.

A pályázatból megvalósult digitalizálás folytán növekszik a könyvtár távhasználata, az eredeti állomány pedig nagyobb védelmet élvez, hiszen nem kell kézbe adni.

A korábban elvégzett digitalizálások során közzétett állományrész használata ugrásszerű növekedést mutatott: a korábbi évi egy-kétezerről évi 16.500-ra emelkedett a 2016-os év statisztikái alapján. A pályázati lehetőség által újabb tartalmakkal, valamint könyvtári képzésekkel és marketinggel megerősített adatbázis várhatóan még több felhasználó szolgál majd ki.

A pályázatból digitalizált anyagok elérhetők, visszakereshetők itt:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/helyi_lapok_TolnaMegyeiNepujtag/

<http://www.igyuk.hu/index.php/katalogusaink>

Szekszárd, 2017. június 12.

Liebhauser János

igazgató